

De Protestantse Kerk in Nederland wil een veilige kerk zijn, een plaats waar mensen in vrijheid en vertrouwen samenkomen om hun geloof gestalte te geven.

Als Protestante gemeente Heemskerk (PGH) onderschrijven wij dit en daarom gebruiken wij de volgende omgangsregels en gedragscode voor vrijwilligers.

Dit beleidsstuk is vastgesteld in de kerkenraadsvergadering van 17 oktober 2023.

INHOUDSOPGAVE

- Verantwoording kerkenraad beleid en gedragscodes	2
- Algemene omgangsregels voor ambtsdragers, jeugdwerkers en bezoekermedewerkers	4
- Vertrouwenspersonen PHG	6
- Algemene gedragscode voor alle vrijwilligers van de PGH	7
- Aanvullende gedragscode voor ambtsdragers	9
- Aanvullende gedragscode voor jeugdwerkers	10

VERANTWOORDING BELEID EN GEDRAGSCODES VOOR DE PGH

Algemeen

De kerkenraad vindt afspraken over de manier van omgaan met elkaar belangrijk, omdat alle leden van onze gemeente zich veilig moeten kunnen voelen. Dit kan alleen als men elkaar in zijn/haar waarde laat en elkaar met respect behandelt. We zijn allemaal verschillend, maar verbonden door ons geloof.

Het betekent ook dat wij in onze kerkelijke gemeente alle vormen van ongelijkwaardige behandeling, zoals pesten, machtsmisbruik, financiële uitbuiting, discriminerende, racistische of (seksueel) intimiderende gedragingen of opmerkingen, of het hiertoe aanzetten, ontoelaatbaar vinden.

Vrijwilligers

Voor de gemeenteleden die in onze kerk vrijwilligerswerk doen, geldt het op een correcte manier met elkaar omgaan nog eens te meer. Een ambt of bepaalde functie brengt meestal een bepaalde vorm van gezagspositie met zich mee ten opzichte van anderen. Dat geldt zeker voor het jeugdwerk, waarbij de ongelijkheid door leeftijd al duidelijk is. Daarnaast zijn jeugdleiders voor veel kinderen en jongeren ook een identificatiefiguur.

Ook de ouderen zijn echter een kwetsbare groep, dus wat voor de jeugdwerkers geldt, geldt ook voor de bezoekmedewerkers.

En verder geldt het voor de ambtsdragers en vrijwilligers die omgaan met (financiële) middelen van de kerk, of omgaan met persoonsgegevens in de ledenadministratie of in het pastoraat privacygevoelige informatie te horen krijgen.

Gedragscodes en VOG

De PKN heeft daarom een gedragscode opgesteld, die gemeenten kunnen gebruiken voor al hun kerkelijke vrijwilligers. De kerkenraad heeft besloten deze gedragscode ook te gebruiken in de PGH. Kerkelijke vrijwilligers zijn allen die door hun functie een bijzondere verantwoordelijkheid in de kerkelijke gemeente hebben en daarin het vertrouwen van de gemeente genieten.

Voor sommige groepen vrijwilligers neemt de kerkenraad ook het advies van de landelijke kerk over om voor deze gemeenteleden met een VOG (Verklaring Omtrent gedrag) te gaan werken. De kerkenraad gaat dit activeren voor leden van het College van Kerkrentmeesters, de gemeenteleden die in het jeugdwerk werkzaam zijn en de ouderlingen Pastoraat. Later kan gekeken worden of dit nog uitbreiding behoeft.

Predikanten en ambtsdragers weten zich daarnaast gehouden aan de belofte die zij hebben afgelegd bij hun bevestiging.

Gemeenteleden

Het uitgangspunt voor een gedragscode is wat de Bijbel ons leert over omgang met elkaar. Respect voor de ander, integriteit, betrouwbaarheid en zorgvuldigheid kenmerken deze stijl van omgaan met elkaar.

Het op deze wijze omgaan met elkaar is – nogmaals – niet alleen voorbehouden aan ambtsdragers, vrijwilligers of anderen die in en voor de kerk iets doen. Deze wijze van met elkaar omgaan geldt voor *alle* gemeenteleden. Dat is soms moeilijker dan je denkt, omdat we allemaal verschillend zijn wat kan leiden tot onbegrip en soms zelfs tot een conflict.

Vertrouwenspersoon

De kerkenraad heeft in onze gemeente ook 2 vertrouwenspersonen aangesteld. Zij zijn leden van onze gemeente die hiervoor een training hebben gevolgd en een luisterend oor bieden aan gemeenteleden die (seksueel) misbruik in de gemeente vermoeden of dit zelf ondervinden.

ALGEMENE ONGANGSREGELS VOOR AMBTSDRAGERS, JEUGDWERKERS EN BEZOEKMEDEWERKERS

De volgende omgangsregels zijn voor de volgende doelgroepen:

- Ambtsdragers.
- Jeugdwerkers en iedereen die de jeugdwerkactiviteiten van de kerkelijke gemeente bezoekt houdt zich aan de omgangsregels die hieronder zijn opgeschreven. Wie dat doet, is van harte welkom.
- De (pastorale) bezoekermedewerkers, die gemeenteleden bezoeken. Bezoekermedewerkers hebben een belangrijke functie in het samen gemeente zijn en omzien naar elkaar. Er is dan ook vaak sprake van een vertrouwensband tussen bezoekermedewerker en het gemeentelid dat bezocht wordt, soms is dat een band van jaren. Ook hier is het belangrijk om het onderling vertrouwen dat is gegroeid, niet te beschamen.

Persoonlijke integriteit

- a) Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij is en discrimineer niet. Iedereen telt mee binnen de kerkelijke gemeente.
- b) Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft.
- c) Ik val de ander niet lastig.
- d) Ik berokken de ander geen schade.
- e) Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn machtspositie.
- f) Ik scheld niet en maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen.
- g) Ik neger de ander niet.
- h) Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen.
- i) Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk.

Lichamelijke integriteit

- j) Ik vecht niet, ik gebruik geen geweld, ik bedreig de ander niet.
- k) Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan.
- l) Ik geef de ander geen ongewenste seksueel getinte aandacht.
- m) Als iemand mij hindert of lastigvalt, dan vraag ik hem/haar hiermee te stoppen. Als dat niet helpt vraag ik een ander om hulp.

Privacy

- n) We dringen niet verder door in het privéleven van mensen dan functioneel noodzakelijk is. Bovendien zijn we terughoudend met het binnengaan van ruimtes waar mensen zich om privéredenen bevinden. Dat geldt zowel in onze eigen gebouwen als elders – bij kleedkamers, slaapkamers, sanitaire ruimtes en dergelijke.
- o) Ik maak bewust gebruik van internet, e-mail en andere communicatiemiddelen. In het gebruik hiervan zorg ik ervoor dat de privacy van anderen wordt gewaarborgd.

Geheimhouding

- p) Ik doe geen mededelingen over zaken die mij vertrouwelijk ter kennis zijn gekomen aan derden. Ik moet de geheimhouding doorbreken als er gevaar of schade kan worden voorkomen, mits ik er alles aan heb gedaan om toestemming van de betrokkene te krijgen om de geheimhouding te doorbreken.

Geld en Bezittingen

- q) We vermijden elke vorm van belangenverstrengeling, in het bijzonder op financieel terrein. Met giften gaan we zorgvuldig om, zowel bij het aannemen als doorgeven. Grote giften weigeren we of bespreken we met het bevoegd gezag voordat we ze aannemen. We gaan eerlijk en integer om met de eigendommen die niet van onszelf zijn, maar van een ander of van de kerk als organisatie.

Onderlinge Zorg

- r) We zetten ons in om elkaar en anderen te beschermen tegen elke vorm van ongewenst gedrag. We spreken elkaar daar actief op aan. Bij ongewenst gedrag of als we twijfelen over gedrag van onszelf of een ander, zoeken we contact met een vertrouwenspersoon van de PGH voor nader beraad. Dat doen we ook bij gedrag waarvan we zeker weten dat het strijdig is met deze gedragscode.

VERTROUWENSPERSONEN

Een gedragscode op zichzelf is niet voldoende om een veilige omgeving te creëren. Er moet ook gelegenheid zijn om problemen op dit gebied vertrouwelijk te bespreken. Daarom heeft de kerkenraad met betrekking tot (seksueel) ontoelaatbaar gedrag twee vertrouwenspersonen aangesteld. Zij bieden een luisterend oor wanneer mensen binnen kerkelijke activiteiten geconfronteerd worden met misbruik of andere problemen in de relationele sfeer. Ook kunnen zij gemeenteleden (zoals jeugdwerkers of ambtsdragers) van advies dienen bij het omgaan met dergelijke problemen.

De vertrouwenspersonen werken onafhankelijk van de kerkenraad en hebben in geval van klachten het belang van het betreffende gemeentelid op het oog. Vertrouwelijkheid staat hierbij voorop.

Het spreekt voor zich dat gemeenteleden zich ook kunnen richten tot de vertrouwenspersonen van de landelijke kerk, de Protestantse Kerk in Nederland, die verbonden is aan het Samenwerkingsverband tegen Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties (SMPR).

De vertrouwenspersonen voor onze gemeente zijn:

- Corine Rennen Vertrouwenspersoonvrouw@pknheemskerk.nl
- Piet Dubbelman Vertrouwenspersoonman@pknheemskerk.nl

De kerkenraad beschikt over een ondertekende overeenkomst waarin genoemde personen benoemd worden in de functie van vertrouwenspersoon en waarin ook de taakomschrijving is opgenomen.

Op de website van onze gemeente zijn de gegevens van de vertrouwenspersonen opgenomen, is uitleg te vinden van het onderwerp “Veilige Gemeente” en zijn ook de in dit kader opgestelde documenten te vinden.

GEDRAGSCODE voor alle vrijwilligers van de PGH

Vooraf

Deze gedragscode is vastgesteld door de kerkenraad van de PGH als onderdeel van het preventiebeleid rond 'veilige gemeente'.

Gedragscode

De Protestantse Kerk in Nederland wil een veilige kerk zijn, een plaats waar mensen in vrijheid en vertrouwen samenkomen om hun geloof gestalte te geven.

Als Protestantse gemeente Heemskerk (PGH) onderschrijven wij dit en daarom gebruiken wij onderstaande gedragscode voor vrijwilligers.

Voor een veilige gemeente zijn we samen verantwoordelijk. Met elkaar spreken we daarom deze gedragscode af. Voor iedereen binnen en buiten onze eigen gemeenschap zijn we hierop aanspreekbaar.

De gedragscode is opgesteld ter bescherming van alle leden van de kerk en dus ook ter bescherming van de vrijwilligers zelf. De gedragscode geldt dan ook voor alle vrijwilligers op elk terrein van het kerkenwerk.

De gedragscode wordt bij de benoeming of aanstelling aan de vrijwilliger overhandigd en met haar/hem besproken. De vrijwilliger wordt tevens geïnformeerd over het beleid veilige gemeente.

De vrijwilliger verklaart zich door de acceptatie van de taak c.q. functie akkoord met de inhoud van de gedragscode vrijwilligers en het beleid veilige gemeente.

Veilige omgeving

We werken samen aan een omgeving en een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt en vrijuit het geloof kan beleven.

Respect

We respecteren elkaar en anderen. We benaderen de ander niet op een manier die haar of hem in waardigheid en integriteit aantast. Dit geldt in het bijzonder voor minderjarigen en andere kwetsbaren. Extra zorgvuldig zijn we bij pastorale en diaconale contacten, omdat we weten dat machtsverschillen hier een rol kunnen spelen.

Geheimhouding

We gaan zorgvuldig om met vertrouwelijke (waaronder persoonlijke) informatie of gegevens van anderen, waaronder alles waarop onze geheimhoudingsplicht betrekking heeft.

Persoonlijke integriteit

We respecteren de rechten van de ander. We berokkenen de ander geen schade. We gebruiken geen fysiek of mentaal geweld.

Lichamelijke integriteit

We respecteren elkaars lichamelijke integriteit. We zijn terughoudend in fysiek contact.

Privacy

We respecteren de privacy van de ander.

Taalgebruik

Ons taalgebruik is respectvol. We stellen geen ongepaste vragen en maken geen ongewenste (seksueel getinte) opmerkingen over het persoonlijk leven of uiterlijk van de ander.

We praten met respect over de ander, ook via de sociale media. Ook wanneer de ander niet aanwezig is. We roddelen niet en maken geen beschadigende grappen of opmerkingen over anderen.

Financiële belangen

We vermijden elke vorm van belangenverstremming, in het bijzonder op financieel terrein. Met giften gaan we zorgvuldig om, zowel bij het aannemen als bij het doorgeven.

Seksueel misbruik

We volgen in geval van (seksueel) misbruik door vrijwilligers of beroepskrachten, of bij vermoedens daarvan, het *Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met (seksueel) misbruik in pastorale en gezagsrelaties*.

Onder seksueel misbruik wordt verstaan: iedere vorm van grensoverschrijdend gedrag, misbruik van macht of vertrouwen, waarbij een machtsverschil of een afhankelijkheidsrelatie bestaat tussen de benadeelde en de beschuldigde, waarbij de beschuldigde een vrijwilliger of beroepskracht binnen de Protestantse Kerk in Nederland is.

Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een vrijwilliger en een minderjarige zijn onder geen beding goorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.

Een cultuur van openheid

We zetten ons in om samen te werken aan een cultuur van openheid. Dat draagt bij aan de gemeente als een veilige omgeving. We zijn alert en spreken elkaar aan wanneer we signalen opvangen of situaties van ongewenst gedrag meemaken.

Wanneer we aarzelen over de aanvaardbaarheid van gedrag van onszelf of een ander, kunnen we contact zoeken met een van de vertrouwenspersonen.

AANVULLENDE GEDRAGSCODE voor ambtsdragers

---

1. De ambtsdrager kent de grenzen van zijn pastorale en diaconale handelen en onthoudt zich van handelingen en uitspraken die buiten de eigen opdracht liggen. Indien nodig weet hij gemeenteleden tijdig door te verwijzen, bijv. naar mede-ambtsdragers, de predikant (of kerkelijk werker), of professionele hulp.
2. De ambtsdrager eerbiedigt in pastorale en diaconale contacten de persoonlijke (zowel fysieke als geestelijke) integriteit van zijn gesprekspartner.
3. De ambtsdrager respecteert de door de gesprekspartner aangegeven grens in de pastorale of diaconale zorg.
4. De ambtsdrager onthoudt zich in een contact uit hoofde van zijn ambt van elke seksuele toenaderingspoging of seksueel getinte toespeling, en ziet af van gedragingen die als zodanig kunnen worden uitgelegd,
5. De ambtsdrager gaat ook niet in op seksuele toenaderingspogingen van zijn gesprekspartner. In een dergelijke situatie maakt de ambtsdrager melding van dit gebeuren bij de vertrouwenspersoon en bespreekt met deze hoe om te gaan met deze situatie.
6. De ambtsdrager deelt zaken die in vertrouwen zijn meegedeeld niet met anderen, tenzij de betrokkene hier uitdrukkelijk toestemming voor geeft.

Niet alles kan in regels worden gevat; vóór alles is dan ook wijsheid en takt nodig. De ambtsdrager dient zich bewust te zijn van mogelijke valkuilen bij het uitoefenen van zijn ambt. Zo nodig raadpleegt hij de vertrouwenspersoon voor advies, zij het altijd met inachtneming van de geheimhoudingsplicht.

AANVULLENDE GEDRAGSCODE voor jeugdwerkers

Veel grenzen in het contact tussen medewerkers/vrijwilligers en kinderen/jongeren in het jeugdwerk van de kerkelijke gemeente zijn niet eenduidig. Het ene kind wil even op schoot zitten als het troost zoekt, het andere kind heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander kind vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Voor kinderen is dichtbijheid en lichamelijk contact een voorwaarde om zich te ontwikkelen. Hierover kunnen dus nooit precies grenzen worden afgesproken die voor alle kinderen en in alle situaties gelden.

Maar er is wel één heel duidelijke grens, en dat is dat seksuele handelingen en contacten tussen (jong)volwassen medewerkers en kinderen in het jeugdwerk absoluut ontoelaatbaar zijn. In het jeugdwerk gaat het om omgang met en begeleiding van een kwetsbare groep, of het nu gaat om kleine kinderen of tieners. De kerkenraad heeft daarom een gedragscode vastgesteld voor alle mensen die op één of andere wijze betrokken zijn bij het jeugdwerk (verder te noemen “jeugdwerker”). Wanneer je je inzet in het jeugdwerk, vragen wij je om kennis te nemen van deze gedragscode en er mee in te stemmen.

1. De jeugdwerker zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen het kind/de jongere zich veilig en gerespecteerd voelt.
2. De jeugdwerker onthoudt zich ervan het kind/de jongere te bejegenen op een wijze die het kind/de jongere in zijn/haar lichamelijke en geestelijke integriteit aantast.
3. De jeugdwerker dringt niet verder door in het privéleven van het kind/de jongere dan functioneel noodzakelijk is.
4. De jeugdwerker onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en/of misbruik ten opzichte van het kind/de jongere. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen jeugdwerker en het kind/de jongere zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel grensoverschrijdend gedrag.
5. De jeugdwerker mag het kind/de jongere niet op zodanige wijze aanraken, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden.
6. De jeugdwerker zal tijdens kampen, uitjes en dergelijke zeer terughoudend omgaan met het kind/de jongere en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals de slaap- of kleedkamer.
7. De jeugdwerker heeft de plicht het kind/de jongere naar vermogen te beschermen tegen ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik door anderen, en zal er actief op toezien dat de gedragscode door iedereen die bij het kind/de jongere is betrokken, wordt nageleefd.
8. De jeugdwerker streeft ernaar te werken volgens het vier-ogenprincipe: Binnen een open aanspreekcultuur weet de jeugdwerker dat een collega meekijkt en/of luistert en dat je elkaar kunt/moet aanspreken en bevragen op bepaalde gedragingen.

9. Indien de jeugdwerker gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel misbruik, is hij verplicht hiervan melding te maken bij de door de kerkenraad aangewezen vertrouwenspersoon.
10. In gevallen waar de gedragscode niet voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen, ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de jeugdwerker om in de geest van de gedragscode te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met de vertrouwenspersoon.
11. Wanneer een medewerker wordt verdacht van strafbare feiten betreffende seksueel misbruik van kinderen of jongeren, zal de kerkenraad politie/justitie inschakelen en een melding doen bij het SMPR (Interkerkelijk Samenwerkingsverband tegen Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties).